

ἔχουν τυπωθῆ ἀπὸ σαράντα χρόνια κ' ἐδῶθε. Μὲ κίνδυνον μεγαλειέτερο μὲς φοβερίζει τώρα ἡ «Φαῦστα» βλέπω κὶ ἀνασκουμπώνονται μ' ἀγριεμένα μάτια οἱ παρακεντέδες. Αὐτοὶ δὲν ἔχουν ἀνάγκη νὰ τὸ ἰδοῦν καὶ νὰ τὸ καταλάβουν τὸ ἔργο εἶδαν ὅμως τὴν ὑποδοχὴ ποῦ ἔλαβε, κατάλαβαν ὅτι ἀξίζει, κὶ αὐτὸ τοῦς φτάνει. Κάθε ἄλλο εἶδος τέχνης τὸ κυττάζουν τώρα μὲ καταφρονετικὸ χαμόγελο, λυρικά καὶ φιλοσοφικὰ ποιήματα, ψυχολογικὰ διηγήματα, κοινωνικὰ θεάματα, ζωγραφικὰ λαχταριστὰ τῆς τωρινῆς, τῆς δικῆς μας τῆς ζωῆς. Τραγωδία καὶ πάλι τραγωδία! Μὲ αὐτοκρατορεὶς καὶ αὐτοκρατορίσσειες μὲ καθαρφεύουσα καὶ δωδεκακυλλάβους μὲ ὕψος καὶ ἀρχοντιά. Καὶ θ' ἀρχίσουν νὰ ξεφουρνίσουν τραγωδίαι, καὶ νὰ ἰδῆτε τί θὰ συμβῆθ' δίχως τῆ γερῆ μάθησι τοῦ Βερναρδάκη στὰ χέρια τοῦς ἡ ἱστορία θὰ γίνῃ ἄκαιρη σχολαστικότης ἢ παθητικὴ του ποιήσις, ποῦ θυμίζει τὴ Μούσα τοῦ Ἐνριπίδου, θὰ γίνῃ ρομαντικὴ αἰσθηματολογία γλυκανάλατη τὰ ρητορικὰ ἐνθνυμύματα τῶν ἡρώων τοῦ θὰ γίνουν ἄρθρα ἐπαρχιακῶν ἐφημερίδων ἢ γλώσσα τοῦ ἡ τεχνητῆ, ἀλλὰ καὶ καλλιτεχνικῆ, στὰ χέρια τοῦς θὰ γίνῃ δασκαλικὸ θεσάυρισμα ἀπὸ ἑλληνικοῦδες. Κ' ἔπειτα ὑπάρχει ἕνας νόμος σιλητοῦς ποῦ θέλει ὅταν παροχίσις γιὰ νὰ μιμηθῆς ἕνα ποιητῆ, νὰ τοῦ παίρῃς μόνον τὰς ἀσχημίας, ποτὲ τὴν ὁμορφιά του. Ἐτσι κὶ ὅταν κάνῃς νὰ μιμηθῆς τὸ φέρσιμο ἑνὸς ἀνθρώπου, τοῦ παίρῃς τὰ κοινύματα καὶ τὴν περπατησιά του, ἀλλὰ τὴν ὄψη του δὲν μπορῆς νὰ τὴν πάρῃς. Μὰ θὰ μοῦ εἰπῆς: οἱ μεγάλοι ποιητὰ δὲν ἀνοίγουν τὸ δρόμο σὲ ἄλλους ποιητὰς ποῦ θάρθουν κὶ αὐτοὶ στεφανωμένοι ὕστερ' ἀπ' αὐτοῦς νὰ τραβήξουν στὸν ἴδιο δρόμο, σὲν αὐτοῦς; Μάλιστα, τὸν ἀνοίγουν ἀλλὰ οἱ ἄλλοι, ὅσοι ἀξίζουσιν, ἂν θὰ διαβῶν ἀπὸ τὸν ἴδιο δρόμο, ἀλλὰ ποτὲ δὲν κυττάζουν νὰ πατήσουν στὰ σημάδια ποῦ ἄφῃσαν τὰ πόδια τῶν ἄλλων. Φαντάζομαι στὸ μέλλον ἄλλα ἔργα μὲ τὴν ἴδια φοιτία καὶ μὲ τὴν ἴδια δύναμη τῆς «Φαῦστας»: θάχουν πολλὰ χαρίσματα, κ' ἕνα τὸ μεγαλιέτερο: πὼς δὲ θὰ μοιάξ' ἡ χάρις τοῦς μὲ τὴ χάρις τῆς «Φαῦστας».

ἈΝΑ ΤΟ ἌΣΤΥ

Καθ' ἐκάστην ἐσπέραν εἶνε μεστὰ μέχρις ἀσφυξίας τὰ δύο θεάτρα, ὅπου παριστάνεται ἡ Φαῦστα τοῦ κ. Βερναρδάκη. Τὴν π. Τετάρτην ἀνεβιδάσθη πρῶτον ἐπὶ τῆς σκηνῆς τῆς Ὀμοιοφίας καὶ τὴν ἐπομένην εὐθὺς ἐπὶ τῆς σκηνῆς τῶν Ὀλυμπίων. Τὸ δράμα τοῦτο κατέκτησε πράγματι τὰς Ἀθήνας, ἐγένετο δὲ τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας. Δὲν ἀκούει τις ἄλλο ἢ περὶ Φαῦστας καὶ Βερναρδάκη, περὶ τῆς ὑποκρίσεως, περὶ τοῦ ξυρίσματος τῶν ἡθοποιῶν, ἐμφανισθέντων ὅλων ὡς Ρωμαίων ἀνεμύστακος, περὶ τῆς ὑπερτιμῆσεως τῶν εἰσιτηρίων, περὶ τῆς συρροῆς τοῦ κόσμου, περὶ τῶν κρίσεων τοῦ τύπου. Ὁ ποιητῆς καὶ οἱ ἡθοποιοὶ ἐγένοντο ἀντικείμενον θερμοτάτων ἐκδηλώσεων ἐκ μέρους τοῦ ἐνθουσιῶντος κοινού, ἡ δὲ Φαῦστα δύναται νὰ θεωρηθῆ ἀδιστακτικῶς ὡς ἡ μεγίστη ἐπιτυχία τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου. Περὶ τῆς ἀξίας τοῦ δράματος μᾶς ἀπαλλάσσει τοῦ κόπου νὰ κἀμωμεν οἰονδήποτε λόγον ἐνταῦθα ὁ ἡμέτερος συνεργάτης κ. Κ. Παλαμάς, ὁ ὁποῖος εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον τῆς Ἐστίας θὰ δημοσιεύσῃ ἑκτενῆ αὐτοῦ ἀνάλυσιν.

Καὶ τὸ ζήτημα τοῦ ξυρίσματος τῶν ἡθοποιῶν δὲν πρέπει νὰ μείνῃ ἀπαρτήρητον. Ὁ κ. Βερναρδάκης ἔθεσεν ὡς ἕρον ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ τὴν ἀφίρεισιν τοῦ μύστακος. Οἱ ἡθοποιοὶ ἐδίστασαν ἑλίγον. Ἀλλὰ πὼς ἄλλως νὰ παρασταθοῦν ὡς Ρωμαῖοι; ἔπειτα ὁ κ. Βερναρδάκης ἐπέμεινε. . . Ἠναγκάσθησαν λοιπὸν νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὸν βωμὸν τῆς τέχνης τὸ κόσμημα τοῦ ἄνω χεῖλους— ἂν καὶ διὰ πολλοὺς πᾶν ἄλλο ἦτο ἡ κόσμημα!— Ὅτ' ὡ δὲ ἡ ἐμφάνισις τῶν ἐγένετο καθ' ὅλας τὰς ἀπαιτήσεις τῆς τε ἱστορίας καὶ τοῦ ποιητοῦ. Ἐν τούτοις ἡ θυσία δὲν θὰ τοῖς χρησιμεύσῃ μόνον διὰ τὴν Φαῦστα. Ἀπὸ τῆς ἀπῆλλαχθησαν βάρους περιττοῦ. Ὁ ἡθοποιὸς πρέπει νὰ ἔχη ὅσον τὸ δυνατόν ἐλεύθερον τὸ πρόσωπον διὰ νὰ τὸ μεταπλάτῃ κατ' ἀρέσκειαν. Τοῦτο εἶχε κατανοήσῃ πρὸ πολλοῦ ὁ κ. Παντόπουλος, ὡς ἀληθῆς καλλιτέχνης, ὁ μόνος ὁ ὁποῖος πρὸ πολλοῦ δὲν φέρει μύστακα, χωρὶς βεβαίως νὰ μαντεύῃ ὅτι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ θὰ τὸν ἐμιμούντο αἴφνης ὅλοι του οἱ συνάδελφοι. Τὸ ξυρίσμα τοῦ μύστακος θὰ διατηρηθῆ τώρα πλέον καὶ θὰ γίνῃ συριμὸς παρὰ τοῖς ἡθοποιόις.

Τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὅποιον παρέχει σήμερον τὸ ἑλληνικὸν θέατρον ἦγαγε τοὺς ἡθοποιούς καὶ πολλοὺς τῶν φιλομουσίων νὰ σκεφθοῦν ἀπὸ τοῦδε καὶ περὶ τῆς χειμερινῆς περιόδου. Δὲν ἀπεφασίσθη εἰσέτι τίποτε ὀριστικόν. Ἀλλὰ καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα δὲν θὰ λείψωσιν αἱ παραστάσεις μετὰ τὰς πρώτας βροχάς. Θίασος καλῶς κατηρτισμένος, συμπραττόντων τῶν ἀδελφῶν Ταβουλάρη, τοῦ Παντοπούλου καὶ τῆς Δας Βερώνη, θὰ ἐγκαθιδρυθῆ εἰς τὸ Δημοτικὸν Θέατρον καὶ θὰ ἐξακολουθήσῃ παριστάνων ὅλον τὸν χειμῶνα. Λέγεται ἐπίσης ὅτι θὰ συστηθῆ καὶ ἐπιτροπή, διὰ νὰ κρίνῃ καὶ ἐκλέγῃ τὰ ἔργα, καὶ

Ο ΦΙΛΟΣ ΣΟΥ

Τὸ κάτωθι ἐπίγραμμα ἐστάλη ἡμῖν πρὸς δημοσίευσιν ὑπὸ τοῦ ἐν Πετρούπολει λογοκρίτου τῶν ἐς Ῥωσίαν εἰσερχομένων ἑλληνικῶν ἐκδόσεων κ. Δ. Μενάγιου.

ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΟΝ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

εἰς τὸν ἀρτίως ἐγκαινιασθέντα ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου.

- Ἐσθλοῦ κυδαλίμου τε Γεωργίου ἠνιοχεῦντος
- Ἑλλήνων λαόν, σὺν παρακοίτῃ ἔῃ.
- Ὀλγᾶ ἀριστονόφ, ἰσθμός, παροδίτα, Κορίνθου
- ᾽Ρούχθη, κενοῦ Τύρρ ἀγοῦ ἔννεσῆς
- Ὀφρα κεν Ἐσπερίουσ ῥήϊστ' Ἀσίη τε πελάζων
- Ἦδ' Ἑλλησπόντφ, εὐ μάλ' ἀέξῃ ἀεὶ
- Ἔργα βροτοῖς ἐπαμοιβῆ' ἐπὶ χθονὶ πούλυβοτείρῃ
- Καὶ λαοῖσι φέρῃ πλοῦτον ἰδ' ἀρμονίην.

Δ. ΜΕΝΑΓΙΟΣ

